

Skipulags- og byggingarfulltrúi Uppsveita bs.
f.h. Flóahrepps
Dalbraut 12
840 LAUGARVATN

Garðabær, 26. júní 2023
Málsnúmer: 202305-0058
SS

Efni: Umsögn um framkvæmdarleyfi vegna nýs hringvegar um Ölfusá.

Vísað er í tölvubréf frá Skipulagsgátt fyrir hönd Flóahrepps, dags. 25. maí 2023, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar Íslands um umsókn Vegagerðarinnar fyrir framkvæmdarleyfi vegna nýs hringvegar um Ölfusá.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér gögn með umsókn Vegagerðarinnar en framkvæmdaleyfið tekur til vegagerðar og brúarsmíðar frá gatnamótum Hringvegar og Biskupstungnabrautar, yfir Ölfusá að Hringvegi austan Gaulverjabæjarvegar. Ný brú verður byggð á Ölfusá um Efri-Laugardælaeyju. Vegurinn er um 3,7 km langur og verður fjögurra akreina vegur. Mislæg gatnamót verða byggð við vegamót Gaulverjabæjarvegar. Ný Ölfursárbrú verður 330 m löng stagbrú með 59 m háum turn. Því er um töluvert umfangsmikla framkvæmd að ræða og áhrifasvæði hennar allstórt.

Umhverfismati framkvæmdarinnar lauk árið 2010. Náttúrufræðistofnun Íslands var ekki umsagnaraðili fyrir umhverfismatið og hefur því ekki áður veitt álit sitt um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar eða nauðsynlegar mótvægisáðgerðir. Eins og niðurstaða umhverfismatsins ber með sér og sjá má í töflu 6.1 í frummatsskýrslunni, verða talsvert neikvæð áhrif af framkvæmdinni, einkum á gróður, fuglalíf og landslag. Mótvægisáðgerðir skipta því höfuðmáli til að bæta upp þessi neikvæðu áhrif.

Í álitni Skipulagsstofnunar frá 2010 um umhverfisáhrif framkvæmdarinnar voru ákveðin skilyrði bundin væntanlegu framkvæmdaleyfi, sem eiga þá við útgáfu framkvæmdaleyfisins í dag. Þar má nefna sérstök áætlun um vöktun á áflugi fugla á fyrirhugaða brú yfir Ölfusá. Vöktunaráætlunin fylgdi ekki með upphaflegu gögnunum með umsagnarbeiðninni en Náttúrufræðistofnun hefur fengið hana senda og telur að áætlunin sé ítarleg og að sú vöktun sem þar er lögð til ætti að gefa góða almenna mynd um ferðir fugla um brúarsvæðið. Þó vekur það upp spurningar að vöktunin er fyrst og fremst framkvæmd í góðum birtuskilyrðum, bæði talningar og myndataka. Hætta á áflugi er ekki síst minni í rökkri eða myrkri og tryggja verður að áhættumatið taki tillit til þess með einhverju móti. Þá verður að leggja mat á hvort þörf sé á mótvægisáðgerðum ef áflugshætta er metin mikil og slíkar áðgerðir skoðaðar vandlega.

Einnig var sett skilyrði um að endurheimt votlendis yrði framkvæmd sem mótvægi við því sem tapast við framkvæmdina sem er töluvert, sérstaklega vestan megin Ölfusár. Náttúrufræðistofnun hefur ekki séð greinargerð og samninga um þau votlendissvæði sem ætlun er að endurheimta en þau gögn fylgdu ekki með umsagnarbeiðninni og ekki minnst á þau sem fylgiskjöl. Afar mikilvægt er að þetta skilyrði sé uppfyllt og Náttúrufræðistofnun er tilbúin að veita ráðgjöf um val svæða fyrir endurheimt votlendis ef þess er óskað. Til dæmis væri áhugavert að skoða samlegð um slíka endurheimt við verndun votlendis í tengslum við C-hluta náttúruminjaskrá eða önnur verndarsvæði.

Þá var sett skilyrði um að við verklag framkvæmda og frágangstillögun sem boðuð var í matsskýrslu, skyldi samráð haft við sérfræðinga á sviði vatnalíffræði til að lágmarka bæði skammtíma- og langtímaáhrif á vatnalíf. Þetta er jákvætt og mikilvægt skilyrði að mati Náttúrufræðistofnunar og mikilvægt að benda á að áhrif á vatnalíf hefur einnig afleiðingar fyrir fuglalíf svæðisins þar sem margar fuglategundir sækja í Ölfusá sem fæðuöflunarsvæði, varpsvæði og farsvæði.

Náttúrufræðistofnun gerir ekki frekari athugasemdir aðrar en þær að almennt sé tryggt að við alla framkvæmdaþætti sé hugað að því að valda sem minnstu óþarfa raski, að frágangur sé góður og að reynt sé að trufla lífríki sem minnst á framkvæmdatíma.

Virðingarfyllt,

Snorri Sigurðsson
Sviðsstjóri náttúruverndarsviðs

